

Til samtlige statsskovdistrikter

**Vedrørende etablering af vindmøller på fredskovspligtige arealer.**

I forbindelse planlægningen for nye vindmøller i det åbne land har Feldborg Statsskovdistrikt givet afslag på en ansøgning om tilladelse til at placere en vindmølle på et fredskovspligtigt areal. Afgørelsen blev påklaget til Skovpolitisk Kontor, som stadfæstede distriktets afgørelse.

Ansøgeren havde forud for distriktets og styrelsen afgørelser rettet henvendelse til ministeren, departementet og Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg for at få tilladelsen. Efter at styrelsen endeligt gav afslag i foråret 1996, har ansøgeren rettet fornyede henvendelser til distriktet, styrelsen og ministeren for at få afgørelsen ændret. Ansøgeren har ligeledes kontaktet Dansk Vindmølleforening, som henvendt sig til ministeren og bedt denne "foretage en politisk vurdering af sagen". Endelig har Hans Chr. Schmidt (MF) (V) interesseret sig for sagen.

Sagen har givet Skovpolitisk Kontor anledning til for en sikkerheds skyld at søge afklaret, om den ovennævnte afgørelse er i overensstemmelse med Miljø- og Energiministeriets samlede politik på dette område. Det er den, hvilket fremgår af det nedennævnte notat.

./ Til distrikternes orientering fremsendes:

- Notat af 29. april 1997 udarbejdet af Skovpolitisk Kontor i samarbejde med Økologisk Kontor og Landskabskontoret og tiltrådt af Energistyrelsen og Landsplanafdelingen.
- Kopi af ministerens brev til Dansk Vindmølleforening
- Kopi af ministerens brev til Anders Sørensen

Konklusionen er:

*Vindmøller er ikke nødvendige for skovdriften og må som udgangspunkt derfor ikke placeres i fredskov. Med hensyn til dispensation i h.t. Skovlovens § 12 til fra forbuddet i § 10, kan dette ske, hvis særlige grunde taler for det. Sådanne særlige grunde er tilstede, hvis der er tale om et anlæg, der er nødvendigt for samfundet, og som ikke kan placeres noget andet sted end på fredskovspligtigt areal. Hvis dette undtagelsesvis er tilfældet, så der gives tilladelse til byggeri i fredskov, stilles som vilkår for tilladelsen krav om, at der etableres fredskov på et andet, noget større areal.*

Hermed har ministeren udstukket retningslinierne for distrikternes fremtidige praksis på dette område og for det skøn, som distrikterne skal udøve i hver enkelt sag.

Med venlig hilsen



Anne Grete Swainson

NOTAT

SKOV- OG NATURSTYRELSEN

Skovpolitisk Kontor

J.nr. SN SN 1996-301-0009

Ref. KNE (vindmol.2)

Vindmøller i fredskov.

Den 29. april 1997

Der er en lang række hensyn, som skal indgå i placeringen af vindmøller, og disse hensyn varetages af amterne og kommunerne primært i medfør af planlovens bestemmelser herom. Dette notat behandler udelukkende opstilling af vindmøller på fredskovspligtige arealer, som reguleres af skovloven.

#### *Baggrund*

De store vindmøller er på vej i det åbne land. Det er vindmøller med en navhøjde på omkring 60 meter og en total på op til ca. 100 m.

Disse vindmøller kan ud fra et produktionsmæssigt synspunkt (d.v.s. vindenergi) godt tænkes placeret i en skov. Dette sammenholdt med den for tiden høje forrentning af investeringer i vindmøller har øget interessen for opstilling af vindmøller på arealer, som private personer selv ejer. Der er derfor fornyligt modtaget ansøgninger om opstilling af sådanne vindmøller i skove, som er fredskovspligtige, og dermed omfattet af skovloven.

På fredskovspligtige arealer må der ikke opføres bygninger, etableres anlæg eller gennemføres terrænændringer, medmindre det er nødvendigt for skovdriften. Miljø- og energiministeren kan, når særlige grunde taler for det, tillade at fravige dette.

Praksis for så vidt, at give tilladelse til bygninger, anlæg m.v., der ikke er nødvendige for skovdriften, er meget restriktiv. Dette skal ses i sammenhæng med lovens hovedformål, og med bestemmelsen om, at fredskovspligtige arealer skal anvendes til god og flersidig skovdrift, og anvendelsen skal ske ud fra en helhedsbetragtning. Ved god og flersidig skovdrift forstås, at skove-

ne skal dyrkes med henblik på at forøge og forbedre træproduktionen og varetage landskabelige, naturhistoriske, kulturhistoriske og miljøbeskyttende hensyn samt hensyn til friluftslivet.

Det bemærkes, at skovloven senest blev omfattende ændret i 1996. I forbindelse med Folketingets behandling af lovændringen er der ikke fremkommet oplysninger, som bør føre til en ændring af den restriktive praksis vedr. tilladelse til bygninger, anlæg m.v., der ikke er nødvendige for skovdriften.

Skovrådet, der har repræsentanter fra bl.a. Dansk Skovforening, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredning, Naturbeskyttelsesrådet og Fødevarerministeriet, har ved flere lejligheder, senest på et møde den 6. marts 1996, diskuteret byggeri og anlæg på fredskovspligtige arealer. I Skovrådet var der enighed om at fastholde en meget restriktiv praksis på dette område.

Forskningscentret for Skov og Landskab har fornylig gennemført undersøgelsen "Friluftsliv '95", der bl.a. afdækker befolkningens ønsker til skovens udformning. "Stilhed" opnår den højeste vurdering af 100 korte tekster om skoven, og "skovfremmede" anlæg er også på listen over uønskede elementer i skoven. Opstilling af vindmøller synes således ikke at harmonere med befolkningens ønsker til skovens indretning.

De tidligere undersøgelser af vindmøllers indvirkning på fugle omfatter ikke undersøgelser af vindmøller i naturtypen skov. Det skønnes imidlertid, at især rovfugle vil være sårbare i forhold til vindmøller opstillet i skovområder. I skov vil der ved opstilling af vindmøller være risiko for at rovfugle kolliderer med mølleme, blandt andet under parringsflugt i yngleperioder og under fødesøgningens afsluttende fase, hvor rovfuglene er meget koncentrerede og derfor uopmærksomme på roterende møllevinger. Fra undersøgelser i USA er der i et lavt bjergområde observeret rovfugle dræbt som følge af kollision med vindmøller. Kollisionsfrekvensen er anslået til 2,3-5,8 rovfugl/100 møller/år. Forstyrrelseseffekten fra driften af møller vil yderligere kunne medføre, at et skovområde generelt forringes som levesteder for især rovfugle, der kræver uforstyrrede yngleområder, således at tilstedeværelsen af rovfugle i skovområder med opstillede vindmøller formindskes.

I den nyligt afsluttede undersøgelse af de visuelle forhold ved opstilling af store vindmøller i det åbne land (Miljø- og Energiministeriet december 1996) understreges det, at der ved planlægning for opstilling af store vindmøller bør udvises særlige hensyn til de visuelle interesser i det åbne land, idet disse møller er betydeligt større end næsten alle øvrige landskabselementer. De visuelle interesser findes især i forbindelse med områder, hvor der er særlige beskyttelsesinteresser, herunder skovområder, og hvor udsigtsmuligheder og opfattelsen af landskabets proportioner kan

blive forstyrret væsentligt. Opstilling af store vindmøller i skovområder vil gennem møllernes dominans og vingernes rotation påvirke landskabsbilledet og skovens profil markant.

Dansk Vindmølleforening har med brev af 8. april 1997, vedlagt, henvendt sig til miljø- og energiministeren. Foreningens henvendelse har baggrund i en konkret sag, hvor der efter skovloven er givet afslag på en ansøgning om placering af en vindmølle i fredskov. Foreningen beder ministeren om, at forløbet af denne sag og selve afgørelsen bliver genstand for en politisk vurdering.

#### *Konklusion*

Hovedproblemet i den konkrete sag synes at være den private persons om, ud fra privatøkonomiske hensyn, ønsker at kunne placere vindmøller på egne arealer.

Der er således ikke tale om, at det ud fra samfundets planlægningsmæssige hensyn er ønskeligt og hensigtsmæssigt, at placering af vindmøller generelt bør ske på fredskovspligtige arealer. Det vil stride mod almenvellets/samfundets interesser generelt at efterkomme individuelle borgeres ønsker om placering af vindmøller på fredskovspligtige arealer. Derfor er der ikke behov for en ændring af skovloven i den forbindelse. Dette betyder, at der som hidtil ud fra en konkret vurdering vil kunne gives tilladelse efter skovloven til placering af vindmøller på et fredskovspligtigt areal.

---

*Dette notat er udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsens Skovpolitiske Kontor, i samarbejde med Økologisk Kontor og Landskabkontoret. Notatet har været forelagt Energistyrelsen og Landsplanafdelingen, som den 7. maj 1997 telefonisk har tilsluttet sig notatet.*

*den 22. maj 1997  
Skovpolitisk Kontor  
AGS*

GUL

Asbjørn Bjerre  
Danmarks Vindmølleforening  
Postbox 45  
Egensevej, Vaalse  
4840 Nr. Alslev

MINISTEREN

J.nr. SN 1996-301-0009

Kære Asbjørn Bjerre

Den 11 JUNI 1997

Med brev af 8. april 1997 har du på vegne af Danmarks Vindmølleforening bedt om, at en sag om Skov- og Naturstyrelsens afslag i 1996 på en ansøgning om tilladelse til etablering af en vindmølle på et fredskovspligtigt areal bliver gjort til genstand for en politisk vurdering.

Ved etablering af vindmøller og andre større anlæg i det åbne land er der, som bekendt, en lang række forhold, der skal vurderes, og som eventuel kan være til hinder for anlægget.

I denne sag ønskes en vindmølle placeret på et areal, der er fredskovspligtigt. Fredskovspligten medfører en forpligtelse for ejeren af arealet til permanent at bruge det til skovbrugsformål. Der må ikke opføres bygninger, etableres anlæg eller gennemføres terrændringer på arealet, med mindre det er nødvendigt for skovdriften. Det fremgår af skovloven (lov nr. 383 af 7. juni 1989 med senere ændringer). Vindmøller er ikke nødvendige for skovdriften. Derfor må de ikke placeres på fredskovspligtige arealer.

Skovloven indeholder hjemmel til dispensation fra forbuddet mod byggeri m.v., hvis særlige grunde taler for det. Sådanne særlige grunde er tilstede, hvis der er tale om et anlæg, der er nødvendigt

Miljø- og Energiministeriet  
Departementet  
Højbro Plads 4  
1200 København K

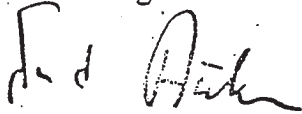
Tlf. 33 92 76 00  
Fax 33 32 22 27  
Telex 42230 milmin dk  
E-post (X-400): I=mem; S=Miljø-og-  
Energiministeriet; O=Miljø-og-  
Energiministeriet; OU1=mem;  
P=sdn; A=dk400; C=dk  
E-post (Internet): mem@mem.dk

for samfundet, og som ikke kan placeres noget andet sted end på fredskovspligtigt areal.

Hvis dette undtagelsesvis er tilfældet, så der gives tilladelse til byggeri i fredskov, stilles som vilkår for tilladelsen krav om, at der etableres fredskov på et andet, noget større areal.

Kompetencen til at dispensere fra skovloven, så byggeri muliggøres på fredskovspligtige arealer, er delegeret til Skov- og Naturstyrelsen. I den konkrete sag er det overvejet, om der lå sådanne overordnede, samfundsmæssige hensyn til grund for ansøgningen, at den restriktive praksis kunne fraviges. Feldborg Statsskovdistrikt og Skov- og Naturstyrelsen er nået til det resultat, at det ikke er tilfældet. Energistyrelsen er enig i denne vurdering.

Med venlig hilsen



Svend Auken

GUL

Anders Sørensen  
"Toftegaard"  
Åløkken 1A Vridsted  
7800 Skive

MINISTEREN

J.nr. SN 1996-301-0009

Kære Anders Sørensen

Den 11 JUNI 1997

Du har skrevet til mig, fordi du i foråret 1996 har ansøgt om at måtte placere en vindmølle på din ejendom. Feldborg Statsskovdistrikt har givet afslag på ansøgningen, og Skov- og Naturstyrelsen har stadfæstet dette afslag.

Jeg har henlagt bemyndigelsen til at træffe afgørelser af denne art til Skov- og Naturstyrelsen og statsskovdistrikterne. I den konkrete sag har disse myndigheder vurderet, at der ikke er sådanne særlige grunde tilstede, at der bør ske dispensation til at placere vindmøllen, som du ønsker.

Med venlig hilsen



Svend Auken

Miljø- og Energiministeriet  
Departementet  
Højbro Plads 4  
1200 København K

Tlf. 33 92 76 00

Fax 33 32 22 27

Telex 42230 milmin dk

E-post (X-400): I=mem; S=Miljø-og-  
Energiministeriet; O=Miljø-og-  
Energiministeriet; OU1=mem;

P=sdn; A=dk400; C=dk

E-post (Internet): mem@mem.dk